

SENAT DE BELGIQUE

SESSION DE 1965-1966.

16 NOVEMBRE 1965.

Proposition de loi modifiant la loi du 8 novembre 1962, modifiant les limites de provinces, arrondissements et communes et modifiant la loi du 28 juin 1932 sur l'emploi des langues en matière administrative et la loi du 14 juillet 1932 concernant le régime linguistique de l'enseignement primaire et de l'enseignement moyen.

DEVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

Le vote des Chambres transférant les communes des Fouron au Limbourg a créé dans le pays et surtout en Wallonie un malaise dangereux pour l'entente entre Wallons et Flamands.

Au moment où on parle d'améliorer les relations entre les communautés nationales, il est absolument nécessaire de modifier la loi du 8 novembre 1962 dans ses dispositions transférant les Fouron au Limbourg.

L'opinion publique ne parvient pas à comprendre les raisons de ce transfert. Elle ne parvient pas à comprendre que pour des raisons linguistiques discutables, le Parlement pour des raisons politiques, n'a pas voulu tenir compte de la volonté exprimée sans équivoque et en toute liberté par les populations intéressées de vouloir rester dans la province de Liège.

Est-il nécessaire de rappeler les résultats des pétitions, référendums et manifestations nombreux qui tous ont démontré que la très grande majorité des habitants voulait le statu quo. Lors des élections communales d'octobre 1964, les listes pour « le retour à Liège » ont obtenu 63 % des voix, la majorité absolue dans les 6 conseils communaux et les 3/4 des sièges. Ces chiffres sont suffisamment éloquents pour éclairer le problème et la solution démocratique à lui donner.

BELGISCHE SENAAT

ZITTING 1965-1966.

16 NOVEMBER 1965.

Voorstel van wet tot wijziging van de wet van 8 november 1962, tot wijziging van provincie-, arrondissementen- en gemeentegrenzen en tot wijziging van de wet van 28 juni 1932 op het gebruik vna de talen in bestuurszaken en van de wet van 14 juli 1932 houdende taalregeling in het lager en in het middelbaar onderwijs.

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

De beslissing van de Kamers waardoor de gemeenten van de Voer worden overgeheveld naar Limburg, heeft in het land en vooral in Wallonië een beroering veroekt die gevaarlijk is voor de verstandhouding tussen Vlamingen en Walen.

Nu gesproken wordt over het verbeteren van de betrekkingen tussen 's lands gemeenschappen, is het volstrekt noodzakelijk de wet van 8 november 1962 te wijzigen wat betreft de bepalingen waardoor de Voer wordt overgeheveld naar Limburg.

De publieke opinie begrijpt maar niet waarom deze overheveling plaats had. Zij begrijpt al evenmin dat het Parlement, op grond van betwistbare taalargumenten, om politieke redenen geweigerd heeft rekening te houden met het verlangen dat de betrokken bevolking ondubbelzinnig en in volle vrijheid heeft te kennen gegeven om bij de provincie Luik te blijven.

Behoeven wij andermaal te wijzen op de vele verzoekschriften, referendum en manifestaties, die alle hebben aangetoond dat de overgrote meerderheid van de inwoners voor het status quo was. Bij de gemeenteraadsverkiezingen van oktober 1964 hebben de lijsten « Terug naar Luik » 63 % van de stemmen behaald, de volstrekte meerderheid in de zes gemeenteraden en 3/4 van de zetels. Deze cijfers spreken een duidelijke taal. Het vraagstuk is dus voldoende belicht en de democratische oplossing ervan ligt dan ook voor de hand.

Les dirigeants politiques ont appelé ce vote « un accident » ou une erreur parlementaire. Il serait dangereux de se contenter ou de regretter une erreur dans un domaine aussi délicat. Il serait surtout dangereux de persévéérer dans cette erreur, qui a créé un abcès qui de façon profonde empoisonnera les relations entre Wallons et Flamands.

Pour arriver à une solution nationale sur le contentieux wallon-flamand, pour créer un climat favorable à l'entente entre les communautés nationales, il faut avant tout rectifier l'erreur du premier projet linguistique au sujet des Fouron. C'est le but de la présente proposition.

A. BALTUS.

**

PROPOSITION DE LOI

ARTICLE UNIQUE.

L'alinéa 2 du § 1er de l'article 1er de la loi du 8 novembre 1962 modifiant les limites de provinces, arrondissements et communes et modifiant la loi du 28 juin 1932 sur l'emploi des langues en matière administrative et la loi du 14 juillet 1932 concernant le régime linguistique de l'enseignement primaire et de l'enseignement moyen, est remplacé par le texte suivant :

« Les communes de Mouland, Fouron-le-Comte, Fouron-St-Martin, Fouron-St-Pierre, Remersdael et Teuven, sont distraites de l'arrondissement de Tongres et de la province de Limbourg et rattachées à l'arrondissement de Verviers et à la province de Liège. »

Les alinéas 5, 6 et 7 du même paragraphe sont supprimés.

A. BALTUS

De politieke leiders hebben die beslissing aan een « ongelukkig toeval » of aan een vergissing van het Parlement geweten. Het ware gevaarlijk een vergissing op zulk een delicaat gebied zonder meer te betreuren en erin te berusten. Het ware vooral gevaarlijk te volharden in een vergissing, die een etterbuil heeft doen ontstaan welke de betrekkingen tussen Vlamingen en Walen zeer diep zal vergiftigen.

Om tot een nationale oplossing te komen voor de Vlaams-Waalse geschillen en een gunstig klimaat te scheppen voor de verstandhouding tussen de nationale gemeenschappen moet vóór alles de vergissing van het eerste taalontwerp betreffende de Voer worden hersteld. Dat is het doel van dit voorstel van wet.

**

VOORSTEL VAN WET

ENIG ARTIKEL.

Artikel 1, § 1, 2^e lid van de wet van 8 november 1962 tot wijziging van provincie-, arrondissements- en gemeentegrenzen en tot wijziging van de wet van 28 juni 1932 op het gebruik van de talen in bestuurszaken en van de wet van 14 juli 1932 houdende taalregeling in het lager en in het middelbaar onderwijs, wordt vervangen als volgt :

« De gemeenten Moelingen, 's Gravenvoeren, Sint-Martens-Voeren, Sint-Pieters-Voeren, Remersdaal en Teuven worden gescheiden van het arrondissement Tongeren en van de provincie Limburg en gevoegd bij het arrondissement Verviers en de provincie Luik. »

Het vijfde, zesde en zevende lid van dezelfde paragraaf worden opgeheven.